

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) กลุ่มทดลองเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ซึ่งได้รับการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อย่างสมัครใจ จำนวน 7 คน ผู้วิจัยได้ให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่กลุ่มทดลอง จำนวน 6 ครั้ง ส่วนผู้ที่อยู่ในกลุ่มควบคุม จำนวน 7 คน ดำเนินชีวิตตามปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่มารับการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่มารับการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ ทราบผลการตรวจเลือดว่าตนมีเชื้อ เอช ไอ วี แต่ยังไม่มีอาการ ไม่จำกัดอายุ จำนวน 7 คน ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่มารับการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบวัดแบบแผนการดำเนินชีวิตและนิสัยสุขภาพของเพนเดอร์ (Life Style and Health Habits) 10 ด้าน ได้แก่

ความสามารถในการดูแลตนเองโดยทั่วไป	ได้แก่	ข้อ 1-5
การปฏิบัติด้านโภชนาการ	ได้แก่	ข้อ 6-10
การออกกำลังกายและกิจกรรมการพักผ่อน	ได้แก่	ข้อ 11-12
แบบแผนการนอนหลับ	ได้แก่	ข้อ 13-17
การควบคุมสภาวะแวดล้อม	ได้แก่	ข้อ 18-23
การจัดกับความเครียด	ได้แก่	ข้อ 24-2
การตระหนักและการยอมรับในคุณค่าแห่งตนเอง	ได้แก่	ข้อ 27-28
จุดมุ่งหมายในชีวิต	ได้แก่	ข้อ 29-31
การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	ได้แก่	ข้อ 32-33
การใช้ระบบบริการสุขภาพ	ได้แก่	ข้อ 34-35

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการกระทำหรือการปฏิบัติตน จำนวน 35 ข้อ แต่ละข้อแบ่งระดับการกระทำหรือการปฏิบัติตนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติสม่ำเสมอ	หมายถึง	กิจกรรมนั้นปฏิบัติทุกครั้งเป็นประจำหรือทุกวัน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	กิจกรรมนั้นปฏิบัติเกือบทุกครั้งหรือเกือบทุกวัน
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	กิจกรรมนั้นปฏิบัติบางครั้งหรือบางวัน
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	กิจกรรมนั้นปฏิบัติน้อยครั้งมากหรือน้อยวันมาก
ไม่ได้ปฏิบัติ	หมายถึง	กิจกรรมนั้นไม่ได้ปฏิบัติเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

เลือกตอบ	การให้คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ปฏิบัติสม่ำเสมอ	5	1
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	4	2
ปฏิบัติบางครั้ง	3	3
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	2	4
ไม่ได้ปฏิบัติ	1	5

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ ข้อความข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อความข้อที่ 3, 7, 9, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 26,

34

การคิดคะแนนรวม

คิดโดยรวมคะแนนทั้ง 35 ข้อ ของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่ตอบแบบ สัมภาษณ์เข้าด้วยกัน เป็นคะแนนพฤติกรรมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี แต่ละคน

คะแนนรวมสูง หมายถึง หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี มีพฤติกรรมสุขภาพ เหมาะสม คะแนนมากกว่า 120 คะแนน

คะแนนรวมต่ำ หมายถึง หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี มีพฤติกรรมสุขภาพ ไม่เหมาะสม คะแนนน้อยกว่า 120 คะแนน

การหาความเที่ยงตรง

นำเครื่องมือไปหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญโรคเอดส์ จำนวน 5 ท่าน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การหาความเชื่อมั่น

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ไปทดลองใช้กับหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 7 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของกรอนบาค (Gronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวของรอรเจอร์ส ร่วมกับการใช้ประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา และจากการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวของรอรเจอร์ส แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวของรอรเจอร์ส ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกกลุ่มจะพบกันทุกวันพฤหัสบดี ตั้งแต่ วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 – วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2541 เวลา 13.00 - 14.30 น. รวม 6 ครั้ง

3. แบบสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นภายหลังเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การทดลอง

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามความสมัครใจในการเข้ากลุ่มของกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี

2. เมื่อได้ผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 7 คน ผู้วิจัยขอให้หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพ และขออนุญาตบันทึกเทปทุกครั้ง พร้อมทั้งนัดหมาย วันและเวลาในการเข้ากลุ่ม
3. สำหรับกลุ่มควบคุมได้ผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 7 คน ผู้วิจัยดำเนินการคล้าย กับกลุ่มทดลอง ต่างกันที่กลุ่มควบคุมดำเนินชีวิตตามปกติภายหลังการทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรม สุขภาพ
4. ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการให้คำปรึกษา ระยะเวลาที่ใช้ในการเข้ากลุ่มรวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ทุกวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 13.00 - 14.30 น. สถานที่ ใช้ห้องประชุมของโรงพยาบาล แม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่
5. ในการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา ผู้นำกลุ่มเป็นเพียงผู้เอื้ออำนวย และรักษาทิศทาง ของกลุ่มให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในกลุ่มมากที่สุด
6. เมื่อครบ 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพอีกครั้ง พร้อมทั้งทำแบบสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นภายหลังเข้ากลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยให้ ทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพเช่นกัน
7. ภายหลังจากการดำเนินการกลุ่มทุกครั้ง ผู้วิจัยจะบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม บรรยายากของกลุ่มและสิ่งที่สังเกตได้ไว้โดยละเอียด
8. นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ทั้งกลุ่มทดลอง จำนวน 7 คน และกลุ่ม ควบคุม จำนวน 7 คน ทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพ ใช้เวลา 30 นาที

ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง จำนวน 7 คน ทำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพ และแบบสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นภายหลังการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา หลังจากเข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครบ 6 สัปดาห์ ใช้เวลา 30 นาที นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินผลข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพและแบบสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นภายหลังเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซันจับคู่เครื่องหมายตำแหน่ง (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่เปลี่ยนแปลงของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบแมนวิทนียู (The Mann Whitney U Test)
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นภายหลังการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา โดยใช้ค่าสัดส่วน